

INBO: “Natuurherstel is essentieel onderdeel van het stikstofplan”

nieuws

Een stikstofsaneringsplan is integraal onderdeel van het stikstofakkoord waarover de Vlaamse regering zich buigt. Via maatwerk voor kwetsbare natuur willen we de sinds decennia opgehoopte stikstof in onze natuurlijke ecosystemen wegwerken. Duurzaam herstel van die gebieden is pas mogelijk wanneer de depositie naar beneden is gehaald. Dat zegt het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in een opiniestuk op zijn website.

🕒 15 FEBRUARI 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 15 FEBRUARI 2023 17:04

Lees meer over:

stikstof

natuur

Het reageert daarmee op uitspraken van professor Tobias Ceulemans (UA) afgelopen weekend in een interview in De Tijd waarin hij zijn licht laat schijnen over het stikstofdossier. Hij verwijt het beleid een eenzijdige focus op de reductie van stikstofemissies, zonder aandacht te hebben voor andere factoren die de toestand van onze natuur beïnvloeden, zoals verdroging, versnippering en vermessing via andere bronnen. Ook vindt hij dat de discussie vaak onwetenschappelijk wordt gevoerd.

Als ecologen en medewerkers van INBO willen wij kanttekeningen plaatsen bij die ongenueanceerde kritiek. Het INBO is de wetenschappelijke overheidsinstantie die het Vlaamse biodiversiteitsbeleid adviseert en wetenschappelijk onderbouwt. Het leverde en levert onder andere de ruime wetenschappelijke onderbouwing van het stikstofplan.

Analyse

Is er wel een uitweg uit het stikstofdebacle?

🔗

Niet over één nacht ijs

Het cruciale punt waaraan voorbij wordt gegaan in het interview, is dat het voorlopige stikstofakkoord dat in februari 2022 gesloten werd, veel meer omvat dan enkel het aanpakken van 41 piekbelasters. Er wordt ook een ruim budget voorzien voor een stikstofsaneringsplan met maatwerk voor kwetsbare natuur. Dit plan moet onder meer de sinds decennia opgehoopte stikstof in onze natuurlijke ecosystemen wegwerken en ervoor zorgen dat onze natuurgebieden de door Europa opgelegde gunstige staat van instandhouding halen. Het INBO staat in voor

de wetenschappelijke onderbouwing van dit saneringsplan en gaat daarvoor niet over één nacht ijs.

Al in 2018 maakten we per Europees beschermd habitattypen een [lijst met de mogelijke herstelmaatregelen in het kader van de Programmatische Aanpak van Stikstof \(PAS\), waarmee je de impact van stikstofdepositie kan terugdringen](#). Daarin maakten we al onderscheid tussen beschermde natuurtypes (habitats) met een verschillende gevoeligheid voor stikstofdepositie. Voor de meest gevoelige habitats is de impact van stikstofdepositie zo groot, dat duurzaam herstel pas mogelijk wordt nadat die depositie naar beneden gehaald is.

Geldverspilling?

Dure herstelmaatregelen uitvoeren zonder eerst die noodzakelijke verlaging te verwezenlijken, is geldverspilling. Voor wat minder gevoelige natuurtypes is de situatie anders. Daar is een duurzame kwaliteitsverbetering door maatregelen al haalbaar, ook als de zogeheten kritische depositiewaarde voor stikstof nog overschreden wordt. Voor deze natuurtypes zijn maatregelen die de waterhuishouding herstellen, een belangrijk aandachtspunt. Het stikstofsaneringsplan houdt rekening met deze differentiatie. Nog in 2018 publiceerde het INBO [voor elk Europees beschermd gebied een PAS-gebiedsanalyse](#). Die geeft per gebied een overzicht van de Europees te beschermen habitattypes die lijden onder stikstofdepositie, en van de concrete herstelmaatregelen die de effecten hiervan kunnen remediëren of milderen, op maat van elk beschermd habitatrictlijngebied. Ook dit maakt deel uit van het stikstofsaneringsplan. Waar er nog hiaten in de kennis zijn, leveren we bovendien blijvende inspanningen om die wetenschappelijke kennis bij te spijkeren. Het stikstofsaneringsplan is dus puur maatwerk, toegespitst op onze beschermde gebieden.

Focus op hydrologisch herstel

Het verdient aandacht dat veruit het grootste deel van het stikstofsaneringsplan bestaat uit maatregelen die hydrologisch herstel beogen. Ze zijn niet enkel effectief tegen de impact van overmatige stikstofdepositie (vermesting en verzuring), maar helpen ook andere milieudrukken, zoals verdroging, te remediëren. Dit vereist echter structurele ingrepen die het niveau van het perceel of zelfs het gebied overstijgen. Het zijn maatregelen die op landschapsschaal uitgerold moeten worden en zo meteen effectief bijdragen aan de verbetering van de milieukwaliteit van een hele reeks percelen met actuele of toekomstige aanwezigheid van beschermde habitattypes. In veel gevallen gaat het om het structureel verhogen van de grondwaterpeilen om verdroging tegen te gaan, en om het verbeteren van de waterkwaliteit.

Ook bij het hydrologisch herstel is een wetenschappelijke onderbouwing essentieel. Het INBO draagt daaraan bij door onder meer een uitgebreid grondwatermeetnet in onze natuurgebieden (WATINA), door het [ecohydrologische functioneren van onze beschermde gebieden in beeld te brengen](#), en door de [gefaseerde aanpak van de noodzakelijke herstelmaatregelen wetenschappelijk te onderbouwen](#). Het INBO zal ook instaan voor de opvolging en evaluatie van de resultaten van al die inspanningen.

Met dit opiniestuk wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

De Auteur

INBO is het onafhankelijk onderzoeksinstituut van de Vlaamse overheid dat via toegepast wetenschappelijk onderzoek, data- en kennisontsluiting het biodiversiteitsbeleid en -beheer onderbouwt en evalueert. Met deze bijdrage reageert het op [uitspraken van professor Tobias Ceulemans \(UAntwerpen\) in De Tijd](#).

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

 screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

 screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

 screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

 screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

 screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra